

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 14 maart 2013

MEDITATIE

Grijpende handen

Het gaat hier over de handen van de bende, die de hof van Gethsemané binnenkomt om Jezus te vangen. Letterlijk staat er eigenlijk: en wierpen de handen aan Jezus. Wij zouden zeggen: zij gooiden zich op Hem. Zoals politieagenten zich gooien op een gevaarlijke misdadiger.

Zo werd Jezus met de misdadigers gerekend. Let nu eens op die handen, die Hem grijpen, die op Hem geworpen worden. Handen van Adamskinderen, van goddelozen, van bittere vijandschap. Handen vol zonde en schuld. Handen, die Hem zoeken te doden. Handen, die spreken van de diepte van de zondeval. Zulke handen worden hier uitgestoken naar de reine en onschuldige Jezus. Kijk eens naar uw handen. Getuigen die niet tegen u? De Heere heeft ons goed geschapen. Hij heeft ons geschapen opdat we onze handen zouden gebruiken tot Zijn eer. De handen van Adam in het paradijs

...en sloegen de handen aan Jezus...

Mattheüs 26:50c

waren onophoudelijk bezig tot eer van God. Er kleeft aan zijn handen geen bloed. Maar nu is de zondeval gekomen. Nu worden die handen gebruikt tegen God en in de zonde. De handen van Kain sloegen Abel dood. De handen van Lamech kwetsten en doodden de naaste. De handen van Achan grepen naar hetgeen de Heere toekwam. De handen van de mens, die in het paradijs werden uitgestoken naar de verboden vrucht, worden nu gebruikt in de zonde en de ongerechtigheid. Kijk eens naar uw handen? Getuigen die niet tegen u? Hebt u uw handen altijd gebruikt tot eer van God en tot heil van uw naaste? Als uw handen spreken konden, zouden ze u niet moeten aanklagen? Onze handen getuigen tegen ons! Nu worden die handen hier geworpen op Christus. Die handen slaan Hem, grijpen Hem, binden Hem. Handen vol bloedschuld worden op Hem geworpen. Is dat niet aangrijpend? Daarin wordt ons gepredikt, dat Hij de zondeschuld wilde overnemen van al de Zijnen. Onder Israël was er op de Grote Verzoendag de zondebok. De hogepriester legde dan zijn handen op dat dier. Daarin werd afgebeeld, dat de zonden van het volk werden overgedragen op dat dier. Daarna werd die bok, beladen met de zonde van het volk, de woestijn ingestuurd. Daarin zien we een beeld van Christus. Hij is dat Lam Gods dat de zonde der wereld wegdraagt. Daarom worden hier deze handen, vol boosheid, op Hem geworpen. Want Hij draagt de zondeschuld. Hij zal de woestijn van de

Godverlatenheid ingaan met de zonden van Zijn volk. Zo zal Hij de zonde verzoenen en de schuld wegnemen. De handen van de goddelozen worden hier aan Christus geslagen. Maar daarom juist mag ons verkondigd worden, dat de handen van Christus zegenende handen zijn. Immers, nadat Hij Zijn werk volbracht had, is Hij met zegenende handen opgevaren ten hemel. Die zegenende handen houdt Hij altijd over Zijn kerk uitgebreid. Wat een tegenstelling: handen vol boosheid en zegenende handen. Die handen vol boosheid, dat zijn niet alleen de handen van deze bende, maar ook uw handen en mijn handen. Gods kinderen leren daar amen op zeggen. Die handen, onze handen, hebben de Borg geslagen. Dan zeggen Gods kinderen: Mijn handen sloegen de Borg; ik deed Hem die smarten aan met mijn zondeschuld. Het zijn de Joden niet, die U kruisten, maar ik deed het! Maar nu het geheim van het zalig worden: Als die handen vol boosheid niet aan Jezus geslagen waren, dan zouden Zijn handen geen zegenende handen kunnen zijn. Jezus valt hier in de handen van de goddelozen en daarom druipen Zijn handen van zegeningen. Uit de zegenende handen van Christus ontvangt Gods kerk het leven en de zaligheid. Wat is de Borg dan groot, juist als de handen van de vijanden Hem grijpen. Want nu mag ons verkondigd worden, dat er onder de zegenende handen van Christus nog plaats is, ook voor u! Uit die handen komen de zegeningen van de wedergeboorte, de bekering, het geloof, van de rechtvaardigmaking, de heiligmaking, ja van de eeuwige heerlijkheid. Doodarme zondaren vinden alles tot hun zaligheid in de zegenende handen van de Zaligmaker. Wat zou u gelukkig zijn als u een plaatsje hebben mocht onder die handen van Christus. Dan hebt u alles, in het leven en in het sterven. Nog is er plaats. Verloren mensen met enkel schuld en enkel vuile handen passen precies onder Zijn genadehanden. Smeek dan of Hijzelf u trekken wil.

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

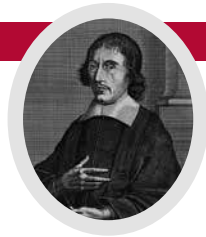
Inhoud

- 1 Grijpende handen
- 2 Onderwijs en ouders
- 3 Bijbelstudie: De Heilige Geest (6)
- 4 Van Overzee: Gewennig
- 5 Kerkgang, hoe moeilijk kan het zijn!
- 7 Gedichten van 'meester Droogers'
- 7 Even maar...
- 8 Boekennieuws
- 8 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

91e jaargang

Nr. 24

Onderwijs en ouders

Het is de bedoeling dat in de komende tijd om de paar maanden een artikel verschijnt in De Saambinder over het christelijk/reformatorisch onderwijs in de branding van deze tijd. De artikelen worden geschreven door leden van de Werkgroep Onderwijs. Deze werkgroep ressorteert onder het Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd, Onderwijs. We starten met dit openingsartikel over "Onderwijs en ouders".

Onze kinderen hebben onderwijs nodig. Ze moeten gevormd worden voor een plaats in de maatschappij. Maar dat niet alleen. Ze hebben daarbij nodig een vorming die gebed is in Gods geboden en inzettingen en gekenmerkt wordt door Bijbelse normen en waarden. Bovenal: het wijzen op de noodzaak en de mogelijkheid van de waarachtige bekering zal in een opvoeding naar Gods Woord niet mogen ontbreken.

Wat dat betreft behoren het gezin, de kerk en de school op hetzelfde aambeeld te slaan. Het zijn de pijlers waarop de christelijke opvoeding rust. De grondslag voor dat onderwijs ligt vanouds in het gezin. De vorming in het gezinsleven is ook heden

ten dage van onschatbare waarde. Derhalve beginnen we bij de ouders, wanneer we gaan nadenken over het onderwijs in de 21e eeuw.

Het gebed

Het is groot als ouders reeds voor de geboorte van hun kind bezig zijn in het gebed, niet alleen met de vraag of in lichamelijk opzicht alles goed mag gaan, maar bovenal of de Heere ook in geestelijk opzicht Zijn gunst over het kind zou willen gebiedten.

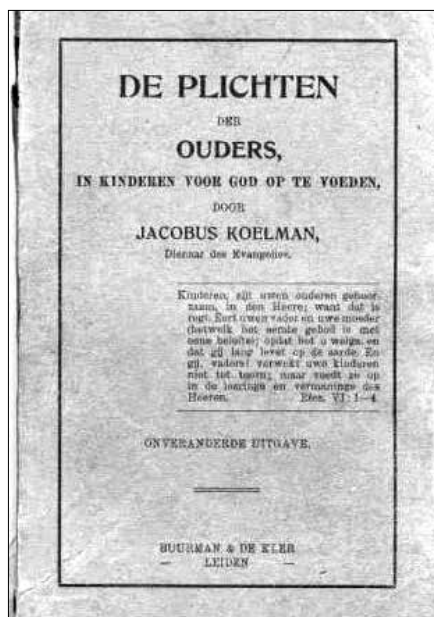
Daar zijn voorbeelden van te geven. We denken aan wat vermeld staat in het begin van het bijbelboek Samuël, waar een Hanna haar ziel uitgiet voor het aangezicht des Heeren en de Heere gedacht aan haar. Zij heeft haar kind de Heere overgegeven al de dagen die hij wezen zou. Haar kind werd genoemd Samuël: 'Hij is van den Heere gebeden'.

Daadwerkelijk begint echter de vorming van onze kinderen, wanneer ze geboren zijn. Als het sacrament van de Heilige Doop bediend wordt, gaat het nadrukkelijk over het te geven onderwijs. Op drie vragen hebben de ouders te antwoorden.

De eerste vraag gaat over het kind: 'Hoewel onze kinderen in zonden ontvangen en geboren zijn, en daarom aan allerhande ellendigheid, ja aan de verdoemenis zelve onderworpen, of gij niet bekend dat zij in Christus geheiligd zijn...' Het gaat dus over kinderen des toorns, die nochtans op de erve van het verbond worden afgezonderd en daartoe het merk en veldteken meekrijgen.

De tweede vraag gaat over de leer: die van het Oude en Nieuwe Testament (Schriftuurlijk), die van de artikelen des christelijken geloofs (confessioneel) en die van de christelijke kerk alhier (kerkelijk).

En dan komt de derde vraag, namelijk de belofte om het kind van vraag 1 te brengen bij de leer van vraag 2: '...in de voorzeide leer naar uw vermogen te onderwijzen en te doen onderwijzen'. Een belofte voor Gods aangezicht en in het midden van de gemeente.

De basis van de godsdienstige vorming van onze kinderen blijft liggen in het gezin.

Afhankelijk

Als het recht ligt, zullen de ouders bij het doopvont in afhankelijkheid een biddend ja-woord uitspreken. Want wie is tot deze dingen bekwam? Ons vermogen reikt immers niet zo ver. We hebben in het onderwijzen van onze kinderen de hulp en de bijstand van de Heere zo nodig. Nochtans kunnen we om die eis, in Gods Woord vervat, niet heen: 'En gij zult ze uw kinderen inscherpen en daarvan spreken, als gij in uw huis zit en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt en als gij opstaat' (Deut. 6:7).

Geheel ons leven zullen de ouders met die afgelegde belofte rekening moeten houden. Hoe moeten we nu proberen (naar ons vermogen) aan die belofte gestalte te geven? Het zal niet anders gaan dan door een afhankelijk gebedsleven met altijd weer de bede: 'Heere, wilt u onze kinderen voor uw rekening nemen? Wilt u ze bekeren, opdat ze bekeerd zullen zijn'.

Basis in gezin

We moeten de kinderen dus naar de doopbelofte voorhouden de voorzeide leer. Dat houdt kortweg in: de leer van ellende, verlossing en dankbaarheid; de leer van zonde en van genade, waarin de mens op het diepst vernederd wordt en God op het hoogst verhoogd.

Echter, niet alleen in de theorie, maar ook in de praktijk zullen we de kinderen daarin moeten voorleven. En dan zijn er veel zaken op te noemen: het taalgebruik, de omgang met en de aandacht voor de ander, de kleding, goede manieren, enzovoort. We mogen nooit denken: de dominee brengt de kinderen op de catechisatie wel genoeg bij wat de voorzeide leer betreft en verder stuur ik ze naar een reformatorische school waar ze het een en ander opsteken. De verantwoordelijkheid die we hebben als ouders mogen we nooit op andermans schouders leggen. De basis van de godsdienstige vorming van onze kinderen blijft liggen in het gezin. Wat zou de school moeten beginnen, indien het gezin die taak zou verwaarlozen?

Vermogen

We hebben, zoals gezegd, naar ons vermogen werkzaam te zijn. Met dat woordje 'vermogen' in de derde doopvraag wordt naar twee zijden een grens getrokken. Aan de ene kant betekent dat: met onze talenten woekeren. Ook de kinderen trouw de catechisaties laten bezoeken en hen onderwijs laten volgen op een goede

De Geest der Wijsheid

En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten: de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN.

Jesaja 11:2

christelijke school. Men moet er wat voor over hebben. Het zal immers eenmaal van onze hand geëist worden en ons kind is samen met ons op weg en reis naar een nimmer eindigende eeuwigheid.

Aan de andere kant: we kunnen alles doen wat in ons vermogen ligt en toch zal de rechte ouder zich menigmaal beschuldigd voelen. Want wat zijn onze gebeden vaak lauw, onze onderwijzingen vaak zonder liefde en ernst en het bezoek aan catechisatie, school en kerk vaak een gewoonte. En onze kinderen bekeren ligt niet in ons vermogen. Dat is Gods werk.

Dat is de andere zijde van het 'naar uw vermogen'. Waar ons vermogen ophoudt en tekortschiet, daar zullen we Gods vermogen nodig hebben. Dat kan tevens een troost voor ons zijn. Dat troostte ook Job, toen hij zei: 'Ik weet dat Gij alles vermoogt!' Zo brengt ons onvermogen ons tot Gods vermogen.

Koelman

De oudvader ds. Jacobus Koelman schreef het lezenswaardige boekje "De plichten der ouders om kinderen voor God op te voeden". We eindigen met een citaat uit dit kostelijke geschrift: 'Zend de gebeden voor uw kinderen niet alleen in de binnenkamer op en in het huisgezin, maar neem ze ook meermalen bij u apart en bid met hen en voor hen, opdat de Heere hun die zegeningen moge geven waarvan u meent dat ze hun ontbreken. Worstel vurig met de Heere in hun tegenwoordigheid en laat hen meebidden. Wees in alle onderwijs voor en opvoeding van uw kinderen niet verdrietig en ook niet moedeloos, maar houd aan totdat de Heere hen zal zegenen. Meng uw tranen met uw onderwijs en uw waarschuwingen. Houd deze inspanning vol, niet alleen tot hun achtste of tiende jaar, maar ook daarna tot hun achttiende jaar. Als u enige vrucht of voortgang ziet, zit dan niet neer alsof uw werk nu gedaan is en God het verdere moet doen en zij nu alleen in eigen kracht moeten vorderen. Uit de voorgaande regels blijkt immers duidelijk, dat er meer werk voor de ouders te doen is dan de eerste grondstukken der waarheid de kinderen in te scherpen. En als u alles gedaan hebt, wat u kunt, ween dan over hen en bid voor hen tot God, opdat Hij alles zal bekrachtigen'.

De profeet Jesaja noemt hier verschillende eigenschappen van de Heilige Geest. Hij doet dat met dien verstande dat hij gaat aanwijzen wat de Geest in Zichzelf is, maar ook waarvan Hij de Auteur en de Werkmeester is.

Hier dus de Geest der Wijsheid. In de eerste plaats houdt dat in dat de Geest een volkomen wijsheid en wetenschap heeft omtrent het Goddelijke Wezen. Daarvan spreekt de apostel in 1 Korinthe 2:10 en 11: 'Doch God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods. Want wie van de mensen weet hetgeen des mensen is, dan de geest des mensen, die in hem is? Alzo weet ook niemand hetgeen Gods is, dan de Geest Gods.

Het houdt ook in dat de Geest een volkomen wijsheid en wetenschap heeft omtrent de schepselen buiten Hem. De dichter van Psalm 94 zegt daarvan (vers 9): 'Zou Die het oor plant, niet horen? Zou Die het oog formeert, niet aanschouwen?' En in vers 11 zegt hij: 'De HEERE weet de gedachten des mensen, dat zij ijdelheid zijn'. Dus de Geest bezit alle wetenschap en wijsheid over alle dingen.

Maar nu deelt die Geest die wijsheid ook mee. De hoogste wijsheid heeft Hij meegegeeld aan Christus als Borg en Middelaar. Daarvan zegt Jesaja hier dat de Geest der Wijsheid op Hem rust.

Dat blijkt ook uit Spreuken 1:20: 'De opperste Wijsheid roept overluid daarbuiten, Zij verheft Haar stem op de straten'. En in Spreuken 8:12 zegt de Wijsheid Zelf: 'Ik, Wijsheid, woon bij de kloekzinnigheid, en vinde de kennis van alle bedachtzaamheid'.

Nu deelt de Geest der Wijsheid ook ware wijsheid mee aan mensen. En dat natuurlijk alleen uit genade om de verdienste van Christus. Waar bestaat die wijsheid dan uit? Daarvan zegt de dichter van Psalm 111 (vers 10): 'De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid; allen die ze doen, hebben goed verstand; Zijn lof bestaat tot in der eeuwigheid'. Dus, de vreze des Heeren is de ware wijsheid.

Dat we dan die Wijsheid zouden mogen verkrijgen.

Ermelo, ds. P. Melis

Het is echt winter hier. Elke dag worden de witte bergen een beetje hoger met al de sneeuw die er de laatste weken gevallen is. In Michigan krijgen we daar meestal wat meer van dan in de MidWest, zoals Iowa en South Dakota. Dat houdt dan weer verband met de grote meren, waardoor het klimaat hier wat gematigder, maar ook met meer neerslag is.

Voor ouderen niet altijd een gemakkelijke tijd, omdat ze meer aan huis gebonden zijn. Voor deze middag stond er bijvoorbeeld een ouderenniddag op het programma, die echter vanwege de weersomstandigheden afgelast moest worden.

Vergadering in Norwich

Begin februari moest ik voor drie dagen in Norwich (Ontario, Canada) zijn voor een vergadering van de Synodale Onderwijscommissie. Zo'n vergadering met de directeuren van onze scholen wordt de laatste jaren in februari en in augustus gehouden, voordat de scholen weer beginnen. De terugreis was er een met hinder-

nissen. Weliswaar is Norwich, naar onze begrippen, hier betrekkelijk kort bij: ongeveer 5 uur rijden. Maar op de laatste dag van de conferentie werden we verrast door een flinke sneeuwstorm. Op weg naar huis kostte het moeite met de auto door de dikke laag sneeuw te ploegen om de snelweg te bereiken. Maar door de overstuivende sneeuw was de snelweg slecht berijdbaar, en was het dus geen snelweg meer. Heel wat auto's en trailers waren de weg afgeschoten en we waren blij dat ons dat niet overkomen was.

In al die jaren dat we hier gewoond hebben zijn we wel aan de soms strenge winters gewend geraakt. Door de gewenning is het niet meer zo overweldigend als toen we de eerste winter, in 1984, in Canada doorbrachten.

Wennen was het natuurlijk wel, zo'n verhuizing naar een ons geheel onbekend land. Maar ook daarin heeft de Heere Zijn trouwe zorg over ons betoond.

Toen we in 2007, na 23 jaar Canada en Amerika, weer terug moesten naar het oude vaderland, was dat met name

het eerste jaar ook geducht wennen. We kunnen ons nu enigszins voorstellen wat repatriëring bijvoorbeeld voor onze zendingswerkers betekent. Maar ook daarin heeft de Heere geholpen. Over Hem is er niet te klagen, al zijn Asafsklachten ons helaas niet vreemd.

Toen moesten we na vier jaar weer terug naar Grand Rapids. De tijd vliegt voorbij en we worden allen ouder. Maar de Heere geeft nog dat we mogen werken in het deeltje van de wijngaard dat Hij ons aanwees.

Arbeid in Michigan

Dat is al weer bijna twee jaar geleden, en opnieuw was er een omschakeling nodig. Ook nu was het weer acclimatiseren en wennen. Maar onbekend was Grand Rapids ons niet. En de Heere is Dezelfde in Zijn trouwe zorg, zoals Hij al die jaren betoond heeft.

In Grand Rapids mogen we in verbondenheid samenwerken met broeder Zippro, die ook al weer heel wat jaren de gemeente Grand Rapids Beckwithstreet, mag dienen. Werk is er hier en in de classis genoeg, vooral ook door de grote afstanden.

In april is er weer de voorjaarsvergadering van de classis, en die wordt nu in Corsica gehouden. Dat ligt niet in Michigan, maar in South Dakota, dat wel veertien uur rijden hier vandaan ligt. Dat moet nu wel vliegen worden, maar dan nog zullen we wel acht uur onderweg zijn, als alles goed mag gaan. We hebben de bewarende hand van de Heere toch overal maar nodig. Niet alleen Zijn bewaring, maar ook Zijn leiding kunnen we niet missen. Er is zoveel aan de hand in onze dagen. Er komt zoveel op je af, ook in het kerkelijke leven, en er is een machtige tegenstander die zoveel als maar mogelijk is, wil verwoesten, of proberen af te trekken van de Schriftuurlijk, bevindelijke waarheid. Onze jonge mensen horen zo weinig meer hoe de Heere Zijn volk bekeert en staan, ook hier, daardoor zo open voor een godsdienst naar het vlees. Een godsdienst waarin je behouden kunt worden zonder verloren geweest te zijn en waarin de mens wordt opgebouwd in eigen werk en ijver.

Het zal toch nodig zijn dat er plaats gemaakt wordt voor Christus. De profeet wist er ook van, toen hij uitriep in Jesaja 53: 'Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?' Wat is die almachtige arm des HEEREN toch nodig om een mens van zijn hoogten af te brengen en Christus noodzakelijk

De HEERE verandert niet. Zijn werk gaat door. Hij laat niet varen wat Zijn hand begon. Zijn beloften maakt Hij waar en Zijn toezeggingen vervult Hij.

en gepast, en dan ook onuitsprekelijk dierbaar te maken. Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte dat wij Hem zouden begeerd hebben.

De Heere heeft ook hier nog een overblijfsel naar de verkiezing van Zijn genade. Zijn kerkvergaderend werk is nog niet afgelopen. En daarvan mag toch wel eens, temidden van alles wat zorg geeft, iets worden vernomen. Ook in Michigan. De Heere zal toch voor Zijn eigen werk en zaak zorgen.

Geleidelijkheid

Wat is er overigens in een betrekkelijk korte tijd veel veranderd in kerk en maatschappij. Normen die vast stonden en waaraan niet werd getornd, zijn totaal opzij gezet. Normloosheid, waarbij ieder zelf maar moet bepalen wat hij of zij goed of kwaad vindt, is er voor in de plaats gekomen. We hebben alleen maar de meningen over het homohuwelijk als voorbeeld te noemen. Ook in Amerika verschuift de publieke opinie snel. Wat is er in de laatste decennia veel op z'n kop gezet en uit de weg geruimd. Onze jeugd groeit op in zo'n totaal andere wereld dan die waarin de ouderen hun weg moesten vinden.

Die verschuiving in normen kan ook binnen de gereformeerde gezindte duidelijk worden waargenomen. Ook daar gaat de uitholling en de daarmee gepaard gaande verschuiving door. Het gebeurt wellicht niet zo radicaal, maar meer langs de weg van geleidelijkheid en daarom minder opzienbarend. Toch gebeurt het. De verschuivingen gaan door. En is het niet de hoogste tijd dat er gewaarschuwd wordt voor het zo sluipende gevaar van de gewenning?

Het ergste oordeel zou zijn als de Heere alles losliet en het verval ongehinderd zich zou voorzetten, ook onze gemeenten en gezinnen.

Ik heb eens een voorbeeld van dat sluipende gevaar, van die geleidelijke afglijding gelezen dat ik u graag wil doorgeven.

Het ging over een kikvors die in een bak met water gezet was. Als dat heet water zou zijn, zou het beestje er subiet uitspringen. Maar als je het water heel langzaam zou verwarmen zou hij door de gewenning er in blijven zitten, totdat het zo heet werd dat hij niet meer in leven kon blijven.

Het is maar een voorbeeld. Maar toch vraag je je weleens af hoe ver het opwarmingsproces in onze gezindte al

gevorderd is. En hoe lang het nog duren zal voor dat onze reformatische bouwwerken om zullen vallen, of als een doods geraamte overblijven zullen.

Beloften

De Heere verandert niet. Zijn Woord ook niet. Dan kan het toch niet zijn, dat we maar aanpassen en accommoderen met wat Hij in Zijn onveranderlijk getuigenis ons voorgehouden heeft?

Het is waar: iedere tijd werpt eigen vragen op en die zijn niet altijd gemakkelijk te beantwoorden. Eerbiedig vragen en buigen onder Gods Woord, onvoorwaardelijk, om niet meegesleept te worden in de verwarring van onze tijd met het moderne levensgevoel.

Onze jeugd heeft wel duidelijkheid nodig. Al betekent die duidelijkheid natuurlijk niet ze met een goedkoop antwoord met een kluitje in het riet te sturen. Onze jongeren missen zoveel wat er, zonder het verleden te idealiseren, vroeger toch meer was.

Daar was een in de strijd geoefend volk, door de Heere Zelf onderwezen, dat het arme zondaarsleven beoe-

fende. Een volk dat je geen knollen voor citroenen hoefde te verkopen, dat voelhorens had en je echt niet opbouwde in gevoeligheden en ervaringen. Maar dat toch ook zo gunnend kon zijn. Al waren de karakters natuurlijk toch ook toen wel verschillend. Nu is er veel geredeneer. Vergoelijkend en aanpassend. Of aan de ander zijde soms hard en koud, zonder betoning van liefde.

Toch is er hoop. De HEERE verandert niet. Zijn werk gaat door. Hij laat niet varen wat Zijn hand begon. Zijn beloften maakt Hij waar en Zijn toezeggingen vervult Hij.

Wat een troost ook voor een veranderlijk Jacobs-volk, dat bevreesd kan zijn ook nog meegevoerd te worden. Die zichzelf niet vertrouwen, maar bij Hem, de onveranderlijke, getrouwe Koning, de dierbare Heere Jezus, mogen schuilen. Welgelukzalig zijn ze die de God Jacobs tot hun hulp hebben, en van wie de verwachting op de Heere, hun God mag zijn. Er is nog plaats. Ook voor onze jeugd!

Een hartelijke groet,
ds. C. Vogelaar

Een stem uit het verleden

En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben.

Johannes 14:3

Christus heeft Zijn bedroefde discipelen vertroost door hen te wijzen op het doel en oogmerk van Zijn vertrek. Hij ging om hun plaats te bereiden in het huis Zijns Vaders. En wanneer Hij hun plaats zou bereid hebben dan zou Hij wederkomen en hen tot Zich nemen. Hij ging wel van hen met Zijn lichamelijke tegenwoordigheid, maar geestelijk bleef Hij bij hen. Hij zou hen geen wezen laten, maar Hij kwam weer tot hen.

In Johannes 14 belooft Hij bij vernieuwing de zending van de Heilige Geest. 'Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles wat Ik u gezegd heb.'

Wat een rijke belofte, wat een bewelddadigd volk. De wereld is arm, doodarm, maar Gods volk is rijk! De Heilige Geest troost het bedroefde volk van God. Hij is ook een dadelijk en zelfstandig Persoon; met de Vader en de Zoon is Hij waarachtig en eeuwig God. Hij treedt na het vertrek van Christus naar de hemel in de nieuwtestamentische kerk op als Trooster. En deze Trooster zou bij hen blijven in der eeuwigheid, zie vers 16: 'En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid.'

De discipelen waren bedroefd en hun hart was vervuld met smart. Zij hadden de vertroosting van de Heilige Geest nodig. Toen Christus nog met Zijn discipelen op de aarde wandelde, vertroostte Hij hen in alle noden. Maar nu wordt de Heilige Geest als Trooster beloofd aan Gods Kerk.

wijlen ds. W.C. Lamain

Kerkgang, hoe moeilijk kan het zijn!

Binnen de Particuliere Synode Zuid (Zeeland en Goeree-Overflakkee) is de Stichting Hulpverlening (aan psychisch zieken) actief. Aan het woord zijn de pastoraal werker en een bestuurslid.

Ja maar, je ziet haar wél in de winkel.

'Gisteren nog, kwam ik haar tegen, met meerdere tassen in haar hand. Winkelen doet ze dus wel. Maar naar de kerk? Je ziet ze bijna nooit. Ik kan me er niks bij voorstellen. Moeilijk om daar begrip voor te hebben'.

Ieder mens heeft behoeften. Voor elk mens is de set met basisbehoeften uniek. Als voor iemand 'zingeving' en 'intellectuele uitdaging' belangrijk zijn, heeft dat nog niet voor een ander te gelden. De ander vindt wellicht 'iets samen doen' belangrijker. Wat voor ieder mens belangrijk is, is echt contact met andere mensen. Dit versterkt ook het gevoel van eigenwaarde, waardoor er zelfvertrouwen is.

Wat voor ieder mens belangrijk is, is contact met andere mensen.

Buiten de boot vallen

Als je door bepaalde beperkingen, of een (psychische) ziekte, niet met alles mee kunt doen, kan er het gevoel ont-

staan dat je buiten de boot valt. En als een beperking of een ziekte niet zichtbaar is, kan er zelfs onbegrip zijn. 'Waarom doet hij (of zij) niet gewoon mee?' Sommige mensen kunnen dan ook behoorlijk scherp zijn in hun oordeel. In plaats van vragen te stellen, wordt er een mening verkondigd. De ander kan daardoor gekwetst worden. Als de beperking door een bepaalde angst of een syndroom veroorzaakt wordt, kan het heel moeilijk zijn. Want daarover praat je niet zo gemakkelijk. Want, zal de ander dat wel begrijpen? Of krijg ik nu misschien gelijk een etiket opgeplakt? Er ontstaat wellicht een excuus, maar je merkt dat de ander er vragen bij heeft. En soms worden die vragen ook hardop geuit.

Daarover praat je niet zo gemakkelijk. Want, zal de ander dit wel begrijpen?

Duidelijkheid

Het duidelijk zijn over het waarom, zonder alle details te hoeven vertellen, is wellicht toch de beste weg. Je kunt dan bijvoorbeeld vertellen dat je angst hebt voor bepaalde ruimten waar veel mensen samenkomen. Of dat je opziet tegen het verplicht moeten ontmoeten van veel mensen in korte tijd, omdat je even tijd nodig hebt om een antwoord of een reactie te kunnen geven. Je kunt daarbij ook aangeven dat het voor jou moeilijk is

Mensen die grote moeite met kerkgang hebben, verdienen onze bijzondere zorg. Dit isolement kan zwaar drukken.

om er over te praten, maar dat je duidelijkheid wilt geven en begrip wilt krijgen.

Boven dit artikel staat: Kerkgang, hoe moeilijk kan het zijn! Degene die geen begrip heeft voor de ander, zal zich dit afvragen. Dit kán toch niet moeilijk zijn? Gewoon doen. 'De persoon moet gewoon eens stevig worden toegesproken. Kan er niet een ouderling op af?' Een ambtsdrager laat zich toch niet zomaar voor dit karretje spannen?

Uiteraard breken we geen lans voor gemakkelijk thuisblijven. De kerkgang is belangrijk en mag niet zomaar achterwege blijven. Daar doet u toch niet aan mee? Lees Zondag 38 er nog eens op na. Van belang is echter wel om begrip te tonen voor mensen die elke zondag worstelen met de kerkgang. Deze worsteling komt niet voort uit niet willen, maar uit niet kunnen.

De persoon moet gewoon eens stevig worden toegesproken. Kan er niet een ouderling op af?

Kerkgang: ja, het kan echt heel moeilijk zijn. Er kan een ontzettend hoge drempel zijn. Soms is kerkgang zelfs onmogelijk. Thuis kan dan gelukkig ook worden meegelusterd, meegeleefd en meegeworsteld met de zorgen van de gemeente. Soms heeft het wat tijd nodig en lukt het om bijvoorbeeld één keer per zondag naar de kerk te gaan. Laten we er dankbaar voor zijn als dat lukt.

Zorg en aandacht

Mensen die grote moeite met kerkgang hebben, verdienen onze bijzondere zorg. Dit isolement kan zwaar drukken. We leven in een snelle en zakelijke tijd. Daarin is soms weinig tijd voor anderen. Maar een belletje, een kaartje of een (extra) bezoeker kan zoveel betekenen. Laten we deze mensen ook niet vergeten in onze gebeden. Want wat kan het alles benauwen. Maar ook om te bidden voor het zielenheil:

*Laat Uwe gunst mij niet begeven;
Schenk mij, om Uwes Naams wil,
leven;
Laat mijne ziel, die tot U schreit,
Van haar benauwdheid zijn ontheven;
Red mij om Uw gerechtigheid.*

Psalm 143:11 berijmd

Waarde, G. van Veldhuisen
Ooltgensplaat, K.J. Nipius

Gedichten van 'meester Droogers'

Gethsémané

Wijze: 't Is middernacht en in de hof

Toen Jezus gaan moest in de hof
kroop Hij daar als een worm in 't stof.
Door de benauwdheid die Hij leed,
perste Hij uit het bloedig zweet.

'Laat deze beker van Mij gaan;
maar, Vader, 'k tast Uw wil niet aan.
Hoe zwaar dit lijden Mij ook drukt,
Uw wil is 't waar Mijn ziel voor bukt.'

Terwijl Hij voor de Zijnen lijdt,
is er niet één die met Hem strijdt.
Hij sprak: 'Blijft hier en waakt met Mij.'
Maar niemand knielde aan Zijn zij.

Terwijl de satan op Hem woedt,
en Hij Gods toorn hier dragen moet,
is daar een engel die Hij ziet.
Maar 's Vaders liefde voelt Hij niet.

Tot driemaal toe knielt Jezus neer,
en keert dan tot Zijn jong'ren weer.
'Staat op, de strijd is thans voorbij;
die Mij verraadt, is nu nabij.'

Even maar...

Niet veranderd

Ons leven is vol veranderingen. Mensen veranderen, omstandigheden veranderen, de maatschappij verandert. Groot is de verandering als de wieg leeg is na het hartverscheurende afscheid van een jong gestorven kind. Ingrijpend is de lege stoel na een lang gelukkig huwelijk. Er zijn veel veranderingen in de samenleving, en zeker lang niet altijd ten goede. Lege plaatsen in het wegvallen van

Augustinus

Gods kinderen geven merkbaar gemis. Ook de lege plaatsen in de kerkenraadsbanken. Er zijn veranderingen in de kerk die je verdriet doen. Er zijn veranderingen die nooit wennen. Maar wat zegt Maleachi, de profeet die als laatste aan het woord is in het Oude Testament? Hij zegt tegen Jakobs zaad, over Jakobs God en tot Jakobs troost: 'Want Ik, de HEERE, word *niet* veranderd; daarom zijt gij, o kinderen van Jakob, niet verteerd' (3:6).

Dat toont ons de onveranderlijkheid van God, zowel in Zijn recht als in Zijn genade. Maleachi spreekt over de onveranderlijkheid van de HEERE, de Verbondsgod in Zijn wezen, Zijn welbehagen, Zijn werk en Zijn verbond. Weet u hoe Augustinus deze volmaakte, goddelijke onveranderlijkheid des Heeren belijdt? Hij schrijft: 'Mijn God, onveranderlijk zijt Gij, en Gij verandert toch alle dingen. Nooit zijt Gij nieuw, nooit oud, en Gij vernieuwt toch alle dingen en veroudert de hoogmoedigen

zonder dat zij het bemerken. Gij werkt immer en zijt altijd in rust. Gij vergadert en hebt niets nodig; onder, in en boven alles scheidt en onderhoudt en voleindigt Gij. Gij zoekt en hebt toch niets verloren. U berouwt en toch zijt Gij niet bedroefd. Gij toont en blijft onverstoord. Verandert het werk, maar niet Uw voornemen. Neemt aan wat Gij vindt, doch Gij hebt nooit verloren; zijt in geen ding arm en verheugt U over gewin. Gij zijt in geen ding behoeftig en eist toch opbrengst. Gij betaalt schulden en zijt niets schuldig; vergeeft schulden en verliest niets.'

Zo hield Augustinus een alleenpraak met de onveranderlijke God. Zo zonk hij, die door God was opgeraapt van het vlakke van het veld, weg in de onveranderlijke God Die hij aanbad met de woorden: 'Wie is een groot God gelijk God. De God Israëls!'

'Ik de HEERE word niet veranderd...' Is dit u tot troost of... tot schrik?

v. A.

BOEKENNIUWS

**“Geen verbond, geen genade”,
dr. A. Versluis;
uitg. Boekencentrum, Zoetermeer;
ISBN 978 90 239 2106 6;
368 blz.; € 29,90**

Dit boek diende de auteur als proefschrift aan de Theologische Universiteit te Apeldoorn. Prof. dr. H.G.L. Peels trad op als promotor. De auteur studeerde Semitische talen te Leiden en theologie te Apeldoorn en is sinds 2005 christelijk gereformeerd predikant.

In dit proefschrift gaat het over Deuteronomium 7 waar we lezen van een bevel van God aan Israël om bij de intocht in het land de Kanaänitische volkeren totaal uit te roeien. Dit om de identiteit van het volk Israël in het beloofde land te bewaren en om een elders in het Oude Testament voorkomende motivatie, namelijk die van straf in verband met de zonden van de Kanaänieten. Juist in de radicaliteit van de opdracht van Deuteronomium 7 krijgt de vraag naar de relatie tussen dit bevel tot uitroeiing en de centrale Bijbelse boodschap van genade en barmhertigheid de nodige scherpte. Hierachter zit bovendien de belangrijke vraag naar het Bijbelse Godsbeeld.

In zijn onderzoek gaat de auteur de stand van het onderzoek na, geeft hij een exegetische van Deuteronomium 7, plaatst hij het hoofdstuk in het geheel van het Bijbelboek en in het geheel van het oudtestamentische spreken over Israëls houding ten opzichte van de Kanaänitische volken. Vervolgens geeft hij de historische plaats van deze volken weer, compleet met hun zonden en een beschouwing over de datering van het goddelijk bevel tot uitroeiing. De studie wordt besloten met een Bijbels-theologische evaluatie.

In een nauwkeurige exegetische maakt de auteur duidelijk dat de tekst opgevat moet worden zoals deze er letterlijk staat. Hij verwerpt daarmee alternatieve interpretaties, namelijk dat het zou gaan om een verbod op sociaal verkeer, om een conditioneel bevel voor het geval dat de bedoelde volkeren niet uit zichzelf zouden vertrekken, of om een nabeschouwing uit de tijd van de ballingschap toen deze volken al niet meer bestonden en Israël werd verweten dat het via de vroegere Kanaänieten tot afgodendienst was

vervallen en zo onder het oordeel van de ballingschap was gekomen.

Dr. Versluis maakt duidelijk dat het bevel van God, zoals vermeld in Deuteronomium 7, op een oude traditie teruggaat, waarbij hij de aan te nemen Mozaïsche herkomst van het Bijbelboek overigens niet in zijn overwegingen betreft, en derhalve opgevat moet worden als een door God zo bedoelde radicale opdracht: een werkelijk bevel en een werkelijke intentie. De auteur merkt daarbij op dat het om een eenmalige zaak gaat bij de inname van het land, dat het alleen de Kanaänieten geldt en dat het nergens in de geschiedenis wordt herhaald.

Wat betreft het Godsbeeld moet Bijbels-theologisch gesteld worden dat we niet terug kunnen achter het heilswerk van Christus op Wie Gods toorn is neergekomen. Tegelijk blijft volgens de auteur gelden dat dergelijke passages in de Bijbel ons leren met Gods toorn te rekenen en te beseffen dat genade bewezen wordt door de God Die toornt over de zonde.

Dr. Versluis heeft een belangrijk boek geschreven. Hij exegetiseert nauwkeurig en weegt de argumentatieve kracht van zijn overwegingen.

Zijn Bijbels-theologische verwerking wordt beperkt tot de aan de orde zijnde kwestie. Daarbij blijft staan dat het Oude Testament vele malen getuigt van ingrijpende oordelen over mensen en volken en dat er daarom vele vragen kunnen rijzen betreffende het Godsbeeld en de spanning tussen de heilsboodschap en het spreken over deze oordelen.

Dit boek heeft een bredere armslag dan alleen die van een specialstudie op het gebied van het Oude Testament. Het onderwerp van dr. Versluis past binnen het onderzoeksproject van zijn promotor, prof. Peels. Deze hoogleraar vraagt in een aantal publicaties naar de onbegrepen aspecten van het Bijbelse Godsbeeld en probeert deze in nauwgezette studie, waarin de tekst van het Oude Testament geheel overeind blijft, tot een zekere oplossing te brengen. Daarmee krijgen boeken als de hier besproken publicatie ook een apologetisch belang. Er kan uitgelegd worden dat de zogenaamde moeilijke aspecten van het Bijbelse spreken over God passen in het geheel en niets afdoen aan het feit dat deze zelfde God in Zijn Zoon genade bewijst en Liefde is.

Zeist,

B. van Ojen

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Berkenwoude:

ds. J.J. Tanis te Middelburg-Zuid;

Te Drachten en Leerdam:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Te Puttershoek:

ds. J.J. van Eckveld te Zeist;

Te Veen: ds. A. Schot te Nunspeet.

BEDANKT

Voor Apeldoorn: ds. P. van Ruitenburch te Chilliwack (Canada);

Voor Brakel:

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;

Voor Groningen:

ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht;

Voor Ridderkerk:

ds. G. van Manen te Elspeet;

Voor Zwijndrecht:

ds. C. van Krimpen te Yerseke.

■ OVERLIJDEN VAN MEVROUW

N. DIELEMAN-DEKKER

Op 2 maart is overleden Neeltje Dieleman-Dekker in de leeftijd van 93 jaar. Sinds 7 februari 1955 was zij weduwe van ds. F.J. Dieleman. Hij overleed als predikant van de gemeente van Yerseke nadat hij een beroep had aangenomen naar Moerkapelle. De jongste van het gezin van negen kinderen was toen nog geen half jaar oud. Tot 2010 heeft mevrouw Dieleman in Yerseke gewoond en bijzonder meegeleefd met de gemeente. Jarenlang was zij contactpersoon voor doven en ook voor het werk onder gehandicapten heeft zij veel mogen doen. Vanaf 2010 heeft zij in Nebo gewoond en is overleden bij haar oudste zoon in Gorinchem.

Onder grote belangstelling is zij op 7 maart 2013 begraven bij haar man op de

algemene begraafplaats te Yerseke. Bij het graf werden de bedroefde kinderen, klein- en achterkleinkinderen gewezen op het grote Goed dat vader en moeder door genade hadden mogen ontvangen en werden zij, mét alle andere aanwezigen, aangespoord om de Heere te zoeken. De grote Ontfermer sterke en trooste de achtergebleven familiebetrekkings.

ds. C. Neele

■ BEVESTIGING/INTREDE DS. J. IJSELSTEIN TE KAMPEN

Wij delen u bij dezen mee dat de bevestiging en intrede van ds. J. IJsselstein als herder en leraar van onze gemeente, zal plaatsvinden op **woensdag 10 april** in de Poortkerk van onze gemeente, 2^e Ebbingestraat 3. Aanvang: 15.00 uur. In de bevestigingsdienst hoopt voor te gaan (wegens verhindering van de consulent ds. A. Schot) onze hulpconsulent, ds. J.W. Verweij. De intrededienst begint om 19.30 uur.

Kerkenraad Geref.
Gemeente Kampen

■ AANGEPASTE KERKDIENT TE WERKENDAM

Op **zaterdag 23 maart** wordt er een aangepaste kerkdienst gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47, voor mensen met een verstandelijke beperking. Ds. M. Karens hoopt te spreken n.a.v. Lukas 23:39-43. Aanvang: 15.00 uur. Iedereen is hartelijk welkom.

■ DOVENDIENST TE LEERDAM

Op **zaterdag 23 maart** hoopt student H.A. van Zetten voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Leerdam. Prins Mauritsstraat 22. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ 40 JAAR Geref. GEMEENTE OOSTVOORNE

Op 23 maart 1973 is de Gereformeerde Gemeente te Oostvoorne geïnstitueerd. Onze kleine gemeente bestaat deze maand dus 40 jaar. Om dit niet zo maar voorbij te laten gaan zal op **zaterdag 23 maart** een herdenkingsdienst worden gehouden, waarin zal voorgaan ds. J.J. van Ekeveld. Deze dienst vangt aan om 11.00 uur.

Direct daarna zal er een reünie met een broodmaaltijd worden gehouden in het zaaltje van onze kerk. Aanmelden voor deelname aan de reünie **vóór woensdag 20 maart** bij de scriba, R. Koster, tel.nr. 0181-482338 of

e-mail: rkoster@kliksafe.nl.

Namens de kerkenraad,

R. Koster, scriba,

en de initiatiefnemers: mw. Petra Hoek en dhr. Arie van den Heuvel.

■ 50 JAAR Geref. GEMEENTE PUTTERSHOEK

De ontstaansgeschiedenis van de Gereformeerde Gemeente te Puttershoek kan rechtstreeks worden teruggevoerd tot de Afscheiding van 1834. Vanaf 1845 werden de Puttershoekse afgescheidenen ingeschreven in het lidmatenboek van de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk te Dordrecht. Al in 1849 verzochten deze leden om in Puttershoek een zelfstandige gemeente te mogen oprichten, wat echter pas na tussenkomst van de classis, door de Dordtse kerkenraad werd toegestaan. Op 21 oktober 1849 bevestigde ds. S.M. Flesch de eerste kerkenraadsleden.

Vijftig jaar geleden is de gemeente te Puttershoek toetreden tot de Gereformeerde Gemeenten. Nadat het gebruik van de Nieuwe Bijbelvertaling in 1962 in de Christelijke Gereformeerde Kerken door de Synode voor de gemeenten was vrijgegeven, werd op de ledenvergadering van 1 december 1962 besloten de band met de Christelijke Gereformeerde Kerken te verbreken en aansluiting te zoeken bij de Gereformeerde Gemeenten. De kerkenraad nam contact op met ds. W. Hage, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Klaaswaal. Op 25 februari 1963 ging de classis Rotterdam van de Gereformeerde Gemeenten met algemene stemmen met de aansluiting akkoord. In de morgendienst van zondag 3 maart jl. heeft ds. J.W. Verweij aandacht besteed aan dit gedenkwaardige feit. 'k Zal gedenken hoe voor dezen, ons de HEER' heeft gunst bewezen, zo zong de gemeente aan het begin van de dienst vanuit psalm 77 vers 7. Ds. Verweij koos Job 8 vers 8 t/m 10 als uitgangspunt voor de prediking, met als thema: 'Oproep tot ootmoedig gedenken van de daden des HEEREN'. In de eerste gedachte werd opgeroepen tot gedenken van Gods genade in het voorgeslacht, het verleden. In de tweede gedachte Gods genade in het geslacht dat nu leeft, het heden. Om in de derde gedachte met verwachting te mogen zien op Gods trouw in de toekomst.

De jongeren van de gemeente werd de vraag gesteld of zij weten waarom het voorgeslacht 50 jaar geleden is overgegaan naar de Gereformeerde Gemeenten. Er werd een nieuwe Bijbelvertaling vrijgegeven. Gods Woord dat in het voorgeslacht velen tot zegen is geweest werd aangepast. Maar de Heere verandert niet. Hij werkt nu nog steeds op dezelfde wijze

als Hij deed in het voorgeslacht. 'Want vraagt toch naar het vorige geslacht', zo roept Bildad op. Bildad heeft ook geleerd een dwaas te zijn in zichzelf, als hij belijdt: 'Want wij zijn van gisteren en weten niet'. Van de meeste mensen in het heden moet helaas gezegd worden, dat het besef van 'op doortocht' te zijn in de dagelijkse levenspraktijk niet meer zo zichtbaar is. En dat terwijl de tekst spreekt van onze dagen, die slechts een schaduw zijn. Wij vliegen heen. Ds. Verweij wees de kinderen op hun gedoopte voorhoofd. De Heere heeft naar Zijn trouwverbond recht op ons leven. Hij is het ook zo waard om gevreesd te worden. Weglopers worden nog terug geroepen vanwege Zijn trouw. Bildad roept in de tekst niet op om heiligen uit het verleden op een voetstuk te zetten, maar om de vruchten van Gods genade in hun leven te gedenken. Vijftig jaar Gereformeerde Gemeente vraagt ons dan ook niet om voorgangers of mensen uit het verleden te roemen, maar die roemt, roeme in den HEERE. In die God, Die gezegd heeft: 'Ik ben gisteren, en heden en in der eeuwigheid Dezelfde'. Dat geve de Heere uit genade te mogen ervaren, nu in het heden, maar ook in de nageslachten.

Kerkenraad Geref.
Gemeente Puttershoek

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS DORDRECHT 14 JANUARI 2013

Ds. M. Karens opent, als consulent van de roepende kerk Leerdam, de vergadering. Hij verzoekt te zingen Psalm 43:3 en 4, leest Psalm 4 en gaat voor in gebed. Een bijzonder welkom wordt toegeroepen aan ds. M. Golverdingen en evangelist H.J. van den Boogaart.

Als te memoreren feiten worden o.a. genoemd:

Op 3 november 2012 overleed: oud-ouderling J. Knook op de leeftijd van 96 jaar. Hij diende de gemeente Gorinchem van 1963-1973 en van 1979-1999 in het ambt van ouderling.

Op 23 september 2012 overleed ouderling J. de Boef op de leeftijd van 76 jaar. Hij mocht de gemeente Werkendam 33 jaar in het ambt van ouderling dienen.

Op 6 december 2012 overleed oud-ouderling F. Hovestadt op de leeftijd van 82 jaar. Hij mocht dezelfde gemeente 3 ½ jaar als diaken en 7 jaar als ouderling dienen.

De Heere mocht de nabestaanden willen gedenken en troosten.

Afgelopen zomer mocht A. Waaijberg gedenken dat hij 35 jaar als ouderling de gemeente Veendam mocht dienen. Hij schenke een dankoffer in het hart.

Ds. Karens spreekt een openingswoord

n.a.v. vers 7 van de voorgelezen Psalm. Het moderamen wordt als volgt samengesteld:

Ds. H. Hofman, preses, ds. A.T. Huijser en ouderling J. Schouten, assessoren, ouderling G. de Boef, quaestor en ouderling J.A. de Ron, scriba.

Evangelist H.J. van den Boogaart doet verslag van zijn werk op de post in Tilburg. Tijdens zijn ziekte mocht al het werk goede voortgang hebben. Vanuit de classisgemeenten is hulp geboden.

In de dagelijkse omgang in Tilburg is te merken dat we in een seculiere samenleving onze plaats hebben. Telkens wordt je geconfronteerd met de grote kloof die er is met betrekking tot het inhoudelijke werk, maar ook ten opzichte van de geestelijke nood.

Dit is bijzonder te merken op de themamorgens. Daar komt een aantal bezoekers, die zelden in de samenkomsten komen. Je merkt dan dat alles zo ver bij hen vandaan staat. Je voelt dan ook zo je onmacht. Het geeft een uitzien naar Gods werk. Het welbehagen zal door Zijn hand voortgaan. Onder de prediking van Johannes de Doper gingen twee discipelen ook met andere oren luisteren. Verbreken, openen en inwinnen door Gods genade is nodig.

Het gebed voor hen is er en moet er blijven. Er haken mensen af. Er komen mensen bij.

Er wordt gezocht naar een coördinator die het organisatorische werk van de evangelist kan overnemen, zodat de evangelist zich meer op het inhoudelijke werk kan richten.

Dit jaar hopen we het 40-jarig jubileum te herdenken. Hiervoor wordt een aantal activiteiten georganiseerd.

Ouderling Zondag geeft aan dat het de laatste tijd zwaar weer is geweest bij Cedrah, m.n. op financieel gebied. Dhr. De Vin is teruggetreden. Volgens de regels van de gouvernance is het niet toegestaan dat hij aan mocht blijven.

Er is een fusie met zorgcentrum Zeeland in voorbereiding. Omdat de structuren van verantwoording in het Zeeuwse anders zijn dan bij ons, zou de classis graag zien dat de rapportage naar de classis er bleef. Dit geeft meer binding en betrokkenheid bij de achterban. Er wordt naar een verantwoorde en werkbare vorm gezocht.

Omdat de gemeente van Breda steeds kleiner wordt en de ambten moeilijk kunnen worden vervuld, is er een voorstel van de kerkenraad ingekomen om samen te mogen gaan met de gemeente van Dordrecht. Er wordt een commissie benoemd, die zal onderzoeken wat de mogelijkheden voor de toekomst van Breda zijn. Als afgevaardigden naar de komende

Particuliere Synode worden gekozen: ds. L. Blok, ds. H. Hofman, ds. W.J. Karels, ds. M. Karens, G. de Boef uit Poederloijen, J. Evertse uit Meeuwen, A. van Hartingsveldt uit Gorinchem en A. Waaijbergen uit Veer.

In het voorjaar van 2013 zal er in alle gemeenten kerkvisitatie worden gehouden. De scriba zal hiervoor een voorstel maken. De bevestiging en de intrede van ds. J. van Rijswijk in Aalburg zullen op woensdag 15 mei plaatsvinden.

Als roepende kerk wordt de gemeente van Meeuwen aangewezen. Deze zal de classis bijeenroepen op maandag 26 augustus 2013 om 19.30 uur te Werkendam. Ds. Hofman sluit de vergadering met de woorden "Hij moet wassen en ik minder worden".

Ouderling J. Schouten van de roepende kerk Leerdam eindigt de vergadering. Hij laat zingen Psalm 27:7 en gaat voor in gebed.

J.A. de Ron, scriba.

■ **VERSLAG VERGADERING CLASSIS THOLEN 16 JANUARI 2013 TE NIEUWERKERK**

De vergadering wordt namens de roepende kerk van Dirksland geopend door ds. J. Schipper, die verzoekt te zingen Ps. 77:10 en 11. Hierna leest hij Psalm 77 en gaat voor in gebed. Na woorden van welkom noemt ds. Schipper de ziekenhuisopname van ds. A.J. Gunst en memoreert hij o.a. de volgende gebeurtenissen die sinds de vorige vergadering hebben plaatsgevonden.

Overleden zijn: C. de Knecht (89), ouderling van de gemeente Nieuwerkerk van 1976-1996, M. Elenbaas (47), diende de gemeente van Sint Annaland, van 2000-2005 als diaken.

J.H.J. Sturris (92) die van 1972-1983 de gemeente van Ooltgensplaat als diaken diende.

W. Drooger (52), diende de gemeente van Nieuwe Tonge als diaken van 1989-1999.

J. Kaslander te Dirksland herdacht zijn 25-jarig ambtsjubileum, waarvan 13 jaar

als diaken en 12 jaar als ouderling.

Hierna sprak ds. Schipper enkele woorden n.a.v. Ps. 77:21: *Gij leidde Uw volk, als een kudde door de hand van Mozes en Aäron.*

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. J. Schipper, assessoren: ds. S. Maljaars en oud J.A. Kardux, scriba: ouderling B. Both en quaestor: ouderling J. Bosman.

Ter tafel komt een vraag van de gemeente Ooltgensplaat met betrekking tot de bijdragen voor het evangelisatiewerk. Wat kan gedaan worden om de draaglast beter over alle gemeenten te verdelen? In hoeverre zijn de totale kosten voor evangelisatie op langere termijn nog te dragen door onze gemeenten?

Deze vragen zullen ter behandeling naar de Particuliere Synode Zuid worden doorgezonden.

Op voorstel van het moderamen wordt besloten de kerkvisitaties in de gemeenten van de classis Tholen voortaan om de drie jaar te doen. De classiscriba zal daartoe tijdig een rooster opstellen

Afgevaardigd worden naar de vergadering van de P.S. Zuid: de predikanten: E. Bakker, S. Maljaars en J. Schipper, en de ouderlingen: H. Aarnoudse, J. Bosman, B. Both, J.A. Kardux en G.D. Roeland.

Als roepende kerk voor de eerstvolgende classisvergadering wordt de gemeente van Herkingen aangewezen. De vergadering zal gehouden worden op maandag 9 september 2013 te Nieuwerkerk, aanvang 19.30 uur.

Na een dankwoord van de preses wordt de vergadering met gebed door ouderling J.A. Kardux besloten, nadat op zijn verzoek is gezongen Ps. 42:5.

B. Both, scriba

■ **MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2012**

Pag. 152, **gemeente BREDA.**

Scriba is nu: G. Bos, Willem van Oranjelaan 40-a, 4837 AL Breda, tel. (076) 5811497.

BERICHTEN

■ **VRAGEN BIJ 'NODIG TE WETEN'**

Op verzoek van verschillende kerkenraden: een bestandje met daarin alleen de bijbehorende vragen per zondagsafdeling uit de catechismusverklaring

'Nodig te weten' van ds. G.J. van Aalst is op aanvraag kosteloos bij uitgeverij De Banier beschikbaar. Met bronvermelding mogen die in de gemeente worden verspreid. Zie www.debanier.nl

■ ISRAËLAVOND TE KLAASWAAL

Op **zaterdag 23 maart** organiseert het mannenkoor Rehoboth uit Klaaswaal een Israëlavond in de Rehobothkerk van de plaatselijke Gereformeerde Gemeente, Havenweg 9, m.m.v. het gemengd koor Opent uwen mond uit Scherpenzeel, orgel Piet Wijnsma, het mannenkoor Rehoboth uit Klaaswaal en orgel Arjan Kuiper. Meditatie door ds. D. de Wit. Collecte t.b.v. het Deputaatschap voor Israël. Aanvang: 19.30 uur.

■ PAASZANGAVONDEN

Amersfoort

Zangavond op **16 maart**, aanvang 19.45 uur, in de Joriskerk te Amersfoort, m.m.v. het gemengd koor Magnalia Dei uit Amersfoort en het mannenkoor Tehillim uit Dordrecht. Collecte voor Deputaatschap voor Israël en Stichting Ismaël.

Enkhuizen

Zangavond (met samenzang, declamatie en verschillende instrumentale bijdragen) op **zaterdag 23 maart**, aanvang: 19.30 uur, in de Ontmoetingskerk te Enkhuizen, Klopperstraat 12, m.m.v. een kinderkoor en het gemengd koor Soli Deo Gloria met pianobegeleiding van Simon de Boer. Meditatie door ds. G. Heijkamp. Collecte voor bouwfonds.

Noordwijk

Zangavond op vrijdag 22 maart, aanvang 19.45 uur, in de Grote Jeroenskerk in Noordwijk, m.m.v. het mannenkoor David uit Lisse, het jongerenkoor Laudate Deum uit Ridderkerk en het Hollands meisjeskoor.

Zeist

Zangavond op **zaterdag 23 maart**, aanvang: 19.30 uur, in de Rehobothkerk van de Geref. Gemeente in Zeist, m.m.v. het gemengd koor Sursum Corda, het mannenensemble Resonans en het instrumentaal ensemble. Organist: L. Christiaan Korpershoek. Opening en meditatie door ds. J.J. van Ekeveld, sluiting door: diaken A. v.d. Berg. Collecte voor de plaatselijke evangelisatie.

■ ORGEL- EN SAMENZANGAVOND IN WAGENINGEN

Orgel- en samenzangavond op **zaterdag 23 maart**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Wageningen. Organist: Pieter Heykoop. Meditatie door ds. G. Bredeweg. Collecte t.b.v. de ZGG.

■ BONDS DAG ZANGVERENIGINGEN

Op **zaterdag 13 april** zal de Bond van Zangverenigingen der Gereformeerde Gemeenten zijn vijfjaarlijkse bondsdag

houden in de Doelen te Rotterdam.

Er zijn twaalf koorgroepen gevormd, waarvan er zes 's morgens en zes 's middags zullen zingen.

Voor belangstellenden zijn er kaarten beschikbaar; als u één van beide dagdelen wilt bijwonen kunt u toegangskaarten bestellen tot uiterlijk **29 maart**, die u zullen worden toegestuurd.

Daarna zijn ze te koop op de bondsdag zelf. De kaarten kosten € 5,00 per dagdeel voor volwassenen en € 2,00 voor kinderen t/m 12 jaar (inclusief consumptie).

Kaarten kunnen worden besteld via de website www.BZGG.nl (activiteitencommissie bondsdag).

Het morgengedeelte begint om 9.00 uur en zal geopend worden door dhr. W. Visser; de middag zal om 12.45/13.00 uur geopend worden door ds. G. Clements.

We heten u/jullie hartelijk welkom!

Het bestuur van de BZGG

■ JAARVERGADERING HELPENDE HANDEN, AFD. WALCHEREN & ZEEUWS-VLAANDEREN

Jaarvergadering van Helpende Handen, afd. Walcheren & Zeeuws Vlaanderen op **maandag 25 maart**, aanvang: 19.30 uur, in de Marnixkerk van de Geref. Gemeente te Vlissingen, Marnixplein 41, West-Souburg.

Mw. L. Zwoferink, auteur van de Kijk en Luisterbijbel hoopt voor ons een inleiding te houden.

Aanvang: 19.30 uur. Indien u het jaarverslag over 2012 vooraf wilt ontvangen, kunt u dit opvragen bij het secretariaat of per mail: lcj.janse@filtnet.nl

■ NOODHULP SYRIË

In maart 2011 begonnen de massale protesten van Syrische burgers tegen het regime van president Bashar al-Assad. Uiteindelijk liepen deze protesten uit op gewapende conflicten tussen het Syrische leger en rebellen. Inmiddels zijn er

al meer dan 70.000 slachtoffers gevallen en nog steeds duurt de burgeroorlog voort.

De burgeroorlog heeft tot gevolg dat vele vluchtelingen de landen rondom Syrië binnenkomen. De grote aantallen vluchtelingen, in totaal bijna een miljoen mensen, brengen de nodige problemen met zich mee. In Libanon en Jordanië is er onder de vluchtelingen gebrek aan onderdak, medische zorg en scholing. Bovendien dragen veel vluchtelingen traumatische ervaringen met zich mee. Door de toestroom van vluchtelingen stijgen de kosten van levensonderhoud voor de eigen bevolking ook.

De kerk in Libanon en Jordanië wil graag helpen in de nood van de Syrische vluchtelingen in deze landen. Daarnaast geeft de Libanese kerk ook hulp in Syrië zelf, via de contacten die zij via de kerken daar heeft. De nood is echter zodanig dat hun eigen middelen niet voldoende zijn. Bijzondere Noden wil deze kerken graag helpen om de Syrische vluchtelingen te ondersteunen.

Vanuit de kerken in dit gebied wordt gevraagd om uw voortdurend gebed in deze nood. Graag doen we daarnaast een beroep op u voor een financiële bijdrage. Giften zijn van harte welkom op het gironummer 307447 t.n.v. Bijzondere Noden o.v.v. "Noodhulp Syrië". Bij voorbaat zeggen wij u hartelijk dank voor uw medeleven.

L. van der Maas, algemeen secretaris
Bijzondere Noden

■ BIJEENKOMST FEBE

De vereniging van werkers in de gezondheidszorg Febe, hoopt **donderdag 21 maart** in Hervormd Centrum, Dorpsweg 42B te Maartensdijk een bijeenkomst te houden, met als thema: 'Zorg/begeleiding ná verliezen'. Spreker is dhr. E. Treur (begrafenisondernemer). Aanvang: 19.30 uur. Iedereen is van harte welkom!

Zie ook: www.febezorg.nl

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 17 MAART 2013

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Aalst 15.00 uur ds. W.J. Karels; Alblasserdam 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds.

B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Arn-

hem 15.00 uur ds. F. Mulder; Barendrecht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 19.00 uur ds. J.M. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur stud. P.D. den Haan; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Boskoop 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Brakel 15.00 uur ds. G. van Manen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 15.00 uur ds. G. Pater; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 17.00 uur ds. K. Boeder; Dinteloord 14.30 uur ds. H. Hofman Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. H. Hofman; Eindhoven 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Enschede 10.00 en 17.00 uur stud. H.A. van Zetten; Enter 15.00 uur ds. M. Joosse; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Goudswaard 15.30 uur ds. B. Labee; 's-Gravenhage 15.30 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis; Hardinxveld-Giesendam 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Hilversum 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Hoedekenskerke 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Hoofddorp 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Hoogeveen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. J. van Belzen; Hoogvliet 16.30 uur ds. J. Driessen; Houten 10.00 uur ds. B. Labee en 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.00 uur ds. C. Sonneveld; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 19.00 uur ds. W. Visscher; Leiderdorp 16.30 uur ds. H. Paul; Lelystad 18.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; Marknesse 19.00 uur ds. J. van Belzen; Meeuwen 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Melissant 14.30 uur ds. J. Schipper; Middelburg-Centrum 9.00 en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 15.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. A. Vermeij en 18.00 uur ds. B. Labee; Nieuwdorp 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Nieuwer ter Aa 10.00 en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Nisse 14.30 uur ds. C.J. Meeuse;

Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Oostkapelle 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. Schipper; Puttershoek 10.00 uur ds. A.J. de Waard en 15.30 uur ds. A. Vermeij; Rhenen 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur stud. P.G. Heijkamp en 14.30 uur ds. P. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. M. Joosse; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder en 14.30 uur stud. H.A. van Zetten; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 15.00 uur stud. S.W. Janse; Rotterdam-Centrum 19.00 uur stud. J. van Laar; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J. Driessen en 17.00 uur stud. S.W. Janse; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 18.30 uur ds. A. Verschuure; Sint-Annaland 14.30 uur ds. S. Maljaars; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Soest 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 19.15 uur ds. L. Blok; Spijkenisse 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Sprang-Capelle 16.30 uur ds. M.J. van Gelder; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 16.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde - De Vecht 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 uur ds. J. IJsselstein en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Vlaardingen 10.00 en 16.00 uur stud. J. van Laar; Vlissingen 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. G. Bredeweg; Woerden 10.00 uur ds. H. Paul en 16.00 uur stud. P.D. den Haan; Wolphaartsdijk 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G. Clements; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

■ DINSDAG 19 MAART 2013

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Brakel 19.30 uur ds. M. Mondria; Dirksland 19.30 uur ds. J. Schipper; Lisse 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Nieuwdorp 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Opperdoes 19.30 uur ds. J. Driessen; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. G. Pater; Soest 19.30 uur ds. W. Silfhout; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Urk 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ WOENSDAG 20 MAART 2013

Berkenwoude 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Hoogvliet 19.45 uur ds. A. Schreuder; Kamperland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Krabbendijke 19.30 uur (tijdrede) ds. G. Pater; Kruiningen 19.30 uur stud. J. van Laar; Mijdrecht 19.30 uur ds. D. de Wit; Oostvoorne 19.30 uur ds. E. Bakker; Poederroijen 19.30 uur ds. G. Beens; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ WOENSDAG 20 MAART 2013 (BIDDAG)

Alphen a/d Rijn 15.00 en 19.30 uur ds. S. Maljaars; Delft 14.30 en 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Den Helder 10.00 en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Eindhoven 15.00 en 19.30 uur ds. H. Hofman; Groningen 14.30 en 20.00 uur ds. A.A. Brugge; Hellevoetsluis 14.30 en 19.30 uur ds. L. Terlouw; Hilversum 14.30 en 19.45 uur ds. W. Visscher; Katwijk aan Zee 15.00 en 19.30 uur ds. M. Mondria; Meeuwen 9.30 uur ds. M. Mondria, 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Naaldwijk 14.30 en 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Nieuwer ter Aa 14.30 en 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Oosterend (Texel) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Heijkamp; Puttershoek 14.30 en 19.30 uur ds. A. Vermeij; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 en 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 10.00, 15.00 en 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. R. Kattenberg; Veen 14.30 en 19.30 uur ds. J. Schipper; Vlaardingen 15.00 en 19.30 uur ds. M. Joosse; Westzaan 15.00 en 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Wierden 15.00 en 19.30 uur ds. A. Schot.

■ DONDERDAG 21 MAART 2013

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Hoofddorp 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Kampen 19.30 uur ds. H. Hofman; Kootwijkerbroek 15.00 (huw. bev.) en 19.30 uur ds. G. Beens; Leerdam 19.30 uur ds. J. van Belzen; Melissant 19.30 uur ds. G. van Manen; Ooltgensplaat 19.30 uur stud. S.W. Janse; Ouddorp 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Oude-Tonge 10.00 uur ds. L. Blok; Ridderkerk 19.30 uur (tijdrede) ds. A. Verschuure; Scheveningen 19.30 uur ds. M. Mondria; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. A. Schot; Zwolle 19.30 uur ds. G. Bredeweg.

■ VRIJDAG 22 MAART 2013

Amersfoort 14.00 uur (huw.bev.) ds. W. Visscher; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Lisse 14.15 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; Moerkapelle 14.45 uur (huw.bev.) ds. W. Harinck; Nunspeet 13.45 uur (huw.bev.) ds. A.

Schot; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.)
ds. A. Schreuder; Scherpenzeel 13.15
uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Waarde
14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld.

■ ZATERDAG 23 MAART 2013

Urk 14.30 uur (aangepaste kerkdienst)
ds. J. van Belzen.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 17 MAART 2013

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30
en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Em-
men (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur
evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Ach-
ter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang.

S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64)
10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten;
Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en
18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ WOENSDAG 20 MAART 2013

Merksem (Oude Bareellei 64) 19.30 uur
ds. G.J. van Aalst.

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper

010-458 31 12

Capelle a/d IJssel

J. Kooijman

0182-58 39 32

Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

• DIVERSE BLOKFLUITEN
• MUZIEKSTANDAARDS
• ROEMEENSE PANFLUITEN
R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
**WWW.MULDERMUZIEK
INSTRUMENTEN.NL**

Bent u niet gebonden aan de
schoolvak. en u wilt er even uit?
Welkom in ons vakantie huis.
Veel privacy.
Buitengebied Aagtekerke.
Inl. 0118-582953/06-51606215

Fort Macleod, Alberta-Canada.
Landelijk gelegen **vakantie-**
woning te huur. Van alle gemakken
voorzien, met veel privacy.
Ga voor meer info naar;
www.roelofsen.ca
of bel; 001-403-553-0299
(het is hier 8 uur vroeger!)

Te huur **nieuwe vakantiewoning**
in bosrijke omgeving van **Garderen**,
Van alle gemakken voorzien!
Voor 2 tot 10 personen.
Week 28 en 29 nog vrij en vanaf
september. Tel. 0342-440061

4-6 p vakhuis **VELUWE** (Stroe)
Rust & ruimte 06-21420647
of mail molshoop@solcon.nl

ADVERTENTIES

Vakantie

Ameland - Terschelling - Bakkeveen
(bij Drachten- 12km) - Ommen -
Hardenberg chalets/stacars -
ook schoolvak. vrij
v.a. € 125,- p.w. 0512-516096
zie op www.vdsluisvakanties.nl

in- en verkoop
THEOLOGISCHE BOEKEN
www.boekhandelsversprille.nl

Boekhandel en antiquariaat Versprille

Noordweg 11 Krabbendijke.
0113-502004. Maandag gesloten

Camping De Beukenhof Tiendeveen (Drenthe)

Stacaravans en chalets te huur
en vak.won. 4/6/7/10 pers.
Ook voor de kampeerder
met eigen caravan/tent.
Voor meer info: 0528-331246
info@campingdebeukenhof.com
Kijk op de nieuwe website!
www.campingdebeukenhof.com
Tevens gevraagd meisjes die
recreatie werk willen doen
in het hoogseizoen juli/augustus

.... GENIET VAN HONGARIJE ....
Ga er fijn even tussenuit naar het
beschouwelijke Zuid Westen; 18,50
incl ontbijt. www.trefa-homes.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

HARKES *Persoonlijke zorg
Begravenissen voor uw begravenis*

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden*

Stichting
Jacob's Well
Noodhulp Roemenië

Helpt u mee?...

...aan de afbouw van een nieuwe
school voor christelijk speciaal
onderwijs in Roemenië. Bijzonder
onderwijs ook voor Roemeense
kinderen! Zonder uw hulp kunnen
wij het niet!

Doneer via 39.48.17.974

Stichting Jacob's Well
Noodhulp Roemenië

www.jawell.org

Dé inrichter voor Kantoor, Kerk en School

Uw partner in complete
kantoor- en projectinrichting

Showroom: Marconistraat 13 - 4461 HH Goes - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl - www.hoekmanismeer.nl

Cursussen Oudvaders

Alexander Comrie

Verhandeling van enige Eigenschappen
van het zaligmakend geloof
Verdeeld over 14 lessen en 1028 vragen.
Prijs: Cursus Digitaal € 104.00
Schriftelijk € 114.00

Vraag vrijblijvend een proefles aan.
Meer info en cursussen zie website

Thomas Boston

De viervoudige staat

verdeeld over 14 lessen
prijs digitaal: € 89.00
schriftelijk: € 98.00

w. www.cursussenoudvaders.nl
e. info@cursussenoudvaders.nl
t. 0172-532796 – 0118-583025

WELKOM
op onze website!

Een belangrijke
en overzichtelijke
onderwijswebsite

www.onderwijsenisrael.nl

boordevol bruikbare
informatie!

Voor leerling én leerkracht
Je raakt nooit uitgeleerd
over Israël!

Postbus 400, 3440 AK Woerden
Tel.: 0348 489 929
E-mail: info@boardforisrael.nl

Verrassend
Texel
v.a.
€ 649,- Maandje d'r uit...

ZOEK EN BOEK VIA WWW.DEVERRASSING.NL
OF NEEM CONTACT OP MET: 0222 31 89 06

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Tel.: (0318) 526641
Bgg.: (06) 53638114
24 uur per dag bereikbaar

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

Wij verzorgen uitsluitend begrafenissen
www.wegenaar.nl

Kraamzorg

“Die eerste kraamdagen
vergeet ik nooit meer”

Kraamzorg door medewerkers met
een reformatorische identiteit, dat is
een **vertrouwd idee**. Meer informatie?
www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **huishoudelijke
hulp en verpleging & verzorging**

KLASSIEKE ORGELS...

Johannes
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

Stolk
orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

HELPT U MEE DE WAARHEID TERUG TE BRENGEN IN DUITSLAND?

Wij weten de weg om uw gaven
daar goed te besteden!

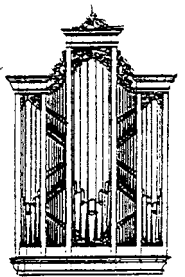
Zie onze website www.svvhed.org
voor informatie of bel 0416-691788.
Voor giften banknr. 5489.87.920

STICHTING VRIENDEN VAN

HEIDELBERG & DORDRECHT

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Dagbesteding
Op eigen sfeer

De Betuwehof Zorg
Dagbesteding ouderen - Achterberg

contact: Bert of Julia Hak
tel: 0317 -6 18 18 0
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

Huizen Adrien

Vakantiebungalows
in Tsjechië

Telefoon +31 (0)345 65 10 58
info@adrien.nl • www.adrien.nl

Op vakantie naar Canada? Kijk op www.CanadianHolidayRentals.ca voor **autoverhuur** in British Columbia!

Psalmzangavond met bovenstem DV zat. 6 april: Grote kerk Elburg
aanvang: 19.00 uur - toegang: vrij

Peter Wildeman: orgel
Ds. A. Schot: meditaties

(Kerk)orgel- en pianolessen voor alle niveaus.

De lessen voor kerkorgel worden gegeven op het historische orgel v.d. Westerkerk in Utrecht (op loopafstand van C.S.)
Voor info: F. van Basten, professioneel (kerk)orgel- en pianodocent, 06-18711013, fvanbasten@hotmail.nl

www.natuurlijkfotokaarten.nl

Fotokaarten voor elke gelegenheid
€0,85 p.s.

!!! Jong stel zoekt woonruimte te huur in Nunspeet. !!!

Wij willen de woonruimte huren vanaf Juli 2013. Max. €500,-. Excl. gas/water/licht. U kunt ons bereiken op: 06-13144052 of email: info@rdoorn.eu

Vakantie Oostenrijk:

Te huur: luxe Chalet en Appartementen 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm / Zell am See, Kerkdiensten tijdens zomervakantie.
Info: 0180-322181 / 06-51166845

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Praktijk den Uijl biedt hulpverlening bij:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Praktijk den Uijl
Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle aan den IJssel

010 - 7 411 411
06 - 438 585 08

info@praktijkdenuijl.nl
www.praktijkdenuijl.nl

Het kroningsfeest van Koning Jezus

ds. J. Mijnders

€ 2,00

Gratis brochure bij bestelling vanaf € 10,-

Genoemde prijzen zijn excl. verzendkosten.

Meer uitgaven op onze website en bij de boekhandel.

www.ripepublishing.com - Tel. 0113 - 613 740 / 0341 - 251 351

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Op zoek naar een kleinschalig reformatorisch woonzorgcentrum?

Huize Spoorzicht is een kleinschalig woonzorgcentrum in het landelijke buitengebied van Achterberg. In ons particuliere woonzorgcomplex worden ouderen in een vertrouwde, warme en huiselijke omgeving verzorgd.

Huize Spoorzicht heeft een reformatorische identiteit. We baseren ons in de zorgverlening op Gods onfeilbaar Woord en de daarop gebronde Drie Formulieren van Enigheid.

Er is nog plaats voor nieuwe bewoners!

Neem contact op, maak vrijblijvend een afspraak of vraag een brochure aan!

Cuneraweg 170-172
3911 RR Rhenen

T 0317 683 499
info@huizespoorzicht.nl
www.huizespoorzicht.nl

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen?

Voor €495,- all-in per week staat uw stacaravan in Oostenrijk klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en recreatieactiviteiten voor jong en oud. Meer info bel 055 3030083 of www.es-vakanties.nl

Te huur; wk 31/32, gezellige en ruime 2-onder-1 kap woning aan de rand van Utr/Groenekan. Veel speelgelegenheden, div. kerken in nabije omgeving. Tel 030-2710544

Vakantieoord Holsappel Al 60 jaar een begrip.

Boek nu u vakantie 6/7 en 8 pers. bungalows v.a.g.v met veel rust en ruimte in vertrouwde sfeer nu vanaf € 60,- p/w excl. bel voor info 0548-512790 of kijk op www.vakantieoordholsappel.nl

Alle nieuwe titels www.derooboeken.nl

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstofferings
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Te huur woonruimte Scherpenzeel voor alleenst. vrouw. Eigen ingang, keuken en badkamer.
Tel: 06-46155872

Te huur aangeboden:
Mooie, ruime woning in omgeving **Barneveld/ Kootwijkerbroek.**
Bel 06-22898360

LETHBRIDGE, Canada. Gaat u op **vakantie naar Alberta?** Verblijf dan in een van onze gezellige cottages!
Ernst en Louise Sluijmers
00-1-403-329-8181
website: www.elbas.com

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging
Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn
Dag en nacht bereikbaar, in elke regio
(0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begravenissen

Te koop in Genemuiden
mooi driekamer appartement
bouwjaar 2006 met garage.
Voor inlichtingen Makelaardij
Bonthuis Vaartjes tel. 038-3867033

Houtsnijwerk.nl
Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Vooraankondiging

Uitgeverij & Boekhandel De Ramshoorn nu ook in Bruinisse!

i.s.m. De Schutse (gehandicaptenzorg) Poststraat 8, 4311 AL Bruinisse, tel. 0111 48 11 48

DV **21 22 23** maart

Openingsdagen met o.a.:

- Boeken met zeer hoge korting
- Kleurplaat met kleurwedstrijd voor de kinderen
- Attentie voor elke klant

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21 te Goes (0113) 221909
Poststraat 8 te Bruinisse (0111) 48 11 48
www.ramshoorn.nl